

Ugródeszka, sekély víz

A szombathelyi diplomázók kiállítása

KÉSZMAN JÓZSEF

Szombathelyi Képtár, 2019. V. 23. – VI. 23.

Évek óta hagyományosan a Képtár ad helyet a szombathelyi művészeti képzésben részt vevő diplomázók munkáinak. Olyannyira, hogy a diplomakiállítás – néhány hét erejéig – az intézmény kiállítási programjának része. Az egykori pedagógiai főiskola (BDPK), majd egyetem újabban az ELTE vidéki campusaként működik. Az itteni specialitások, sajátosságok nagyrészt az egyetem, illetve azon belül a Vizuális Művészeti Tanszék pozíciójából, az oktatás rendszerében betöltött szerepéből adódnak. Az itt tanulók alapvetően grafika vagy festészet szakirányt választanak, illetve vizuális kultúrát oktató tanárok lesznek. Képzési idejük alatt természetesen megismerkednek más művészeti technikákkal, médiumokkal is, és széleskörű, tág horizonton mozgó ismereteket kapnak a kulturális antropológiától a számítógépes grafikai tervezésig.

A képkalkotás, illetve újabban képi ábrázolás szakos hallgatók helyzete speciális, mégsem rendhagyó: a szöveges dolgozat (portfólió, műleírás) mellett alapvetően egy művet diplomamunkaként kell létrehozniuk, amely az itt tanultakról referál; a diplomadolgozatban arról kell írniuk, ami szavakkal elmondhatatlan, kifejezhetetlen – merthogy pont arra való a vizuális alkotás.

Maga diplomakiállítás is együttes munka, közös alkotás: a hallgatók a kiállításrendezés-kurzus keretében tematizálják és dolgozzák fel, majd készítik elő és rendezik meg a bemutatót (koordináció-előkészítés: Salamon Júlia).

A kiállítás kapcsán több pozícióból vizsgálódva beszélhetnénk a hallgatók helyzetéről, az oktatók szerepéről, az oktatás módszereiről és hatékonyságáról, a korszerű, mindig megújuló tudásról, érvényes kulturális gyakorlatokról, a felsőoktatás világáról, a társadalmi környezet összetevőiről és elvárásrendszeréről. Összetett, komplex kérdéskör, amelyből most csak a főszereplőket ragadjuk ki.

Ami minden bizonnyal valamennyiünk számára átélhető helyzet, az a személyes-átélt nézőpont. A mintegy 22 végzős hallgató természetes élményanyagként nyúlt saját tapasztalataihoz, gondolatvilágához, benyomásaihoz, adott esetben saját testéhez a diplomamunka elkészítéséhez. A magától értetődő „assertoire” saját farkába harapó kígyóként kíséri végig a kiállítást, a radikálisan szubjektívista buborékképzés veszélyhelyzetét rejt magában. Széles spektrumban jelennek meg munkák olyan területeket bevonva, amelyek nem feltétlenül a hagyományos művészeti médiumok és műfajok megszokott eljárásai. A hibrid vagy kombinált technikák alkalmazása mellett olyan művek születtek, amelyek az installáció, a játék, a cosplay, az anime, a szórómókkarakter-mozgalom vidékeiről nyertek inspirációt vagy formát.

Fotó: Garas Klármán

Mindenképpen igazságtalan bármely kiemelés, ezért inkább a változatosság tipológiai jeleiként érdemes említeni néhány alkotót és munkájukat. A már említett társasjáték (Epres Virág Hajnalka), a hagyományos táblás játékok formáját átveve, a Gazdálkodj okosan! mintájára egy, a művészeti jelennel, a diplomázók útkeresésével és az artworld világával megelevenített, egyedi, kézzel festett-készített munka még a saját fizikai környezetét, a Képtár beázó

EPRES VIRÁG HAJNALKA: *Képtársas*, 2019, vegyes technika, 200×200 cm
témavezető: Nagy Anna, Kovács Péter Balázs

BALASSA KLAUDIA: *Laud – Környezetbarát terméktervezés,* 2019, vegyes technika, textil, linóleummetszés, változó méret
témavezető: Bordács Andrea

Kiállítási enteriőr **KATONA VIKTÓRIA** *Önterápia* című művével az előtérben

mennyezetét is integrálta a műbe. A technikájában hagyományosnak mondható művek közül Gulyás Máté nagy méretű, önreflektív nyomatai képviselnek kompakt alkotást.

Farkas Ervin a nemzetközi roma himnuszot dolgozta fel és jelenítette meg elbeszélő jellegű, az egyes motívumokat és jeleneteket szimultán ábrázoló, a naiv és a szürreális határán mozgó festményén. A munka hasonlóképpen funkcionál, mint az enumeráció az irodalmi alkotások esetében, miközben az identitás és stíluskeresés kérdéseit boncolgatja. Kottrik Zoltán a hagyományos figurális fafaragásból kiindulva jutott el a befogadás, azon belül is a láthatóság kérdéseit vizsgáló megfontolásokig. Minthogy a plasztika alapvetően taktilis érzékünkhöz áll közel, alapvetően mégis plasztikus képként szemléljük a szobrokat, Kottrik a braille-íráshoz hasonlóan letapogathatóvá, a nem látók számára is befogadhatóvá tette a fafaragásnál-feldolgozásnál keletkező fahulladékból, nyusedékanyagból összeállított, relief hatású munkáit. Ez a gyakorlat túlmutat önmagán, és messzebbre vezet: mi válhat a műalkotás alapanyagává, melyek a művészi információhordozó anyagok és technikák korlátai, melyek a befogadás bevett, közhelyszerű logikái

A választott kiállításcím (*Ugródeszka, sekély víz*) tökéletesen leképezi a friss diplomások helyzetét a megannyi várakozással, szorongással. Tanulmányaik viszonylag rövid ideje alatt bőven van idejük összevetni elvárásaikat, elképzeléseiket a valósággal, lehetőségek nyílik átgondolni a jövőre vonatkozó vízióikat. BA-t érő diplomájukkal ott állnak a nagybetűs Élet küszöbén, ahol is alapvetően behatárolt a mozgásterük. A víz sekély, vigyázni kell a csobbanással, nehogy beleálljanak a földbe. Ezért inkább valóban időnyerés, lendületvétel, és jöhet a dobantás az ugródeszkán, hová, merre is veszik tovább az irányt. Pontosan látják helyzetüket, miként a diplomakiállításra kiadott kommunikációjukban kritikusan, ugyanakkor elkötelezetten fogalmaznak:

„A hallgatóknak a kiállítást követően döntést kell hozniuk: a pályán maradjanak? alkalmazott vagy autonóm irányba haladjanak? törekedjenek sikeres alkotói karrier kialakítására? itthon vagy külföldön? mennyire simuljanak bele a kortárs trendekbe? mennyire kapcsolódjanak más területekhez vagy egyáltalán, hogy gondolkodjanak magukról? milyen feladatot vállaljanak művészként a jövő társalmában?”

BÖRÖNDI KRISZTINA és **LESZKOVICH ELÍZ VIRÁG:** *Projekt 22,* 2019, kemény borítós művészkönyv, installáció
témavezető: Nagy Csaba, Tóth Csaba